

PRAWO UBEZPIECZENIOWE

DOROTA MAŚNIAK

PRAWO UBEZPIECZENIOWE

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

Gdańsk 2020

Recenzent

dr hab. Katarzyna Malinowska, prof. ALK

Redaktor Wydawnictwa

Agnieszka Kołwzan

Projekt okładki i stron tytułowych

Jan Frąckowiak

Skład i łamanie

Urszula Jędryczka

Publikacja sfinansowana ze środków projektu PROgram Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego (ProUG) realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na podstawie umowy nr POWR.03.05.00-00-Z308/17-00, zawartej pomiędzy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju a Uniwersytetem Gdańskim w dniu 11.12.2017 roku

**Fundusze
Europejskie**

Wiedza Edukacja Rozwój

UNIWERSYTET GDAŃSKI

Unia Europejska

Europejski Fundusz Społeczny

Druk książki dofinansowany ze środków Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-038-6

ISBN 978-83-8206-057-7 (online)

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206

e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl

www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa

Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel. 58 523 14 49; fax 58 551 05 32

„Do czytania, do prawdziwego, płodnego czytania
potrzeba zapewne więcej energii i talentu niż do pisania” .

Sándor Márai, *Dziennik*

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wprowadzenie	11
Rozdział 1. Pojęcia kluczowe	13
1.1. Prawo ubezpieczeniowe – pojęcie i zakres	13
1.2. Interes ubezpieczeniowy	14
1.3. Wypadek ubezpieczeniowy	15
1.4. Ochrona ubezpieczeniowa	17
1.5. Składka ubezpieczeniowa	19
Rozdział 2. Stosunek ubezpieczenia	23
2.1. Podział ubezpieczeń na społeczne i gospodarcze w oparciu o kryterium sposobu nawiązania stosunku ubezpieczenia	23
2.2. Podział ubezpieczeń na ubezpieczenia majątkowe i osobowe w oparciu o kryterium przedmiotu ubezpieczenia	25
2.3. Podział ubezpieczeń na własne i odpowiedzialności cywilnej (<i>first and third party insurance</i>) w oparciu o stosunek ubezpieczającego do przedmiotu ubezpieczenia	27
2.4. Podział ubezpieczeń na morskie i pozostałe z uwagi na odmienny reżim prawny	28
2.5. Umowa ubezpieczenia – definicja i sposoby zawarcia	29
2.6. Zakres podmiotowy stosunku ubezpieczenia – ubezpieczający, ubezpieczony, uprawniony do odszkodowania, uposażony . . .	33
2.7. Cechy umowy ubezpieczenia	37
2.8. Termin wypłaty świadczenia ubezpieczeniowego.	39
2.9. Wygaśnięcie stosunku ubezpieczenia – sposoby i konsekwencje prawne	40
2.10. Gwarancja ubezpieczeniowa	41
Rozdział 3. Zasady umowy ubezpieczenia	46
3.1. Zasada najwyższego zaufania i wynikające z niej powinności . .	46
3.2. Zasada zakazu wzbogacenia się i sposoby jej ograniczenia . . .	48
3.3. Zasada adhezyjności i zakres jej zastosowania	52

3.4.	Zasada dobrowolności ubezpieczeń	55
3.5.	Zasada limitacji odpowiedzialności ubezpieczyciela	57
3.6.	Zasada akcesoryjności w ubezpieczeniach odpowiedzialności cywilnej	59
3.7.	Europejskie Zasady Prawa Umowy Ubezpieczenia (Principles of European Insurance Contract Law – PEICL)	60
Rozdział 4. Rynek ubezpieczeniowy		63
4.1.	Działalność ubezpieczeniowa – geneza i istota	64
4.2.	Zasady działalności na rynku ubezpieczeniowym	66
4.3.	Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny	80
4.4.	Samorząd ubezpieczeniowy	84
4.5.	Pośrednictwo ubezpieczeniowe i reasekuracyjne	84
Rozdział 5. Ochrona klienta		96
5.1.	Klient jako słabsza strona stosunku ubezpieczenia	96
5.2.	Ochrona instytucjonalna	97
5.3.	Dystrybucja ubezpieczeń	99
5.4.	Najlepiej pojęty interes klienta jako zasada ogólna działalności dystrybucyjnej	104
5.5.	Obowiązki dystrybutorów ubezpieczeń na etapie przedkontraktowym	108
5.6.	Ograniczona ochrona dystrybucji ubezpieczeń ryzyk dużych . .	118
5.7.	Kontrola ogólnych warunków ubezpieczeń jako wzorców umownych	119
5.8.	Procedura reklamacyjna na rynku ubezpieczeniowym	121
Spis rysunków		126